

פרוטוקול מס' 3/12

מישיבת ועדת העבודה

סיום ד"ה בשבת תשי"ט - 14.1.59 - בשעה 8.30

נכחו:

חברי הוועדה: ע. גוברין - היו"ר

- מ. ארם
- ש. בנה
- י. כהן
- י. כץ
- ח. לסדן
- ח. סגורי-כהן
- מ. קלמר
- א. דימלט
- י. דיפתין
- א. שוטסק

יוזמונים:

- פ. רוזן - שר המשפטים
- ד. רוזוליו - נציב שירות המדינה
- ד. אריאן - סגן נציב שירות המדינה
- י. אלובי - טמונה על תקנות ותנאי עבודה בנציבות שירות המדינה
- א. לבנה - מטעם משרד המשפטים

- י. קרן-צבי - מטעם הוועד הפועל של הסתדרות העובדים הכללית
- מר אלדמרכ - מטעם איגוד עובדי המדינה
- מר חצרוני
- מר אוסטרובסקי

סדר-היום:

- חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1958.
- 1. הערות נציגי הוועד הפועל של הסתדרות העובדים הכללים ואיגוד עובדי המדינה.
- 2. המשך הדיון בהצעת החוק.

היו"ר ע. גוברין:

נשמע היום את הערות נציגי הוועד הפועל של הסתדרות העובדים הכללית ונציגי איגוד עובדי המדינה.

י. קרו צבי:

אביא את הערות הועד הפועל של ההסתדרות גם לחוק שירות המדינה (מינויים) וגם לחוק שירות המדינה (סיווג פעילות מפלגתית ומגבית כספים).

הערותינו לחוק שירות המדינה (מינויים) הן כדלקמן:

לסעיף 4; אנו מציעים שהסעיף ינוסח כך: "הממשלה רשאית, בהודעה שתפורסם ברשומות, להורות כי הוראות חוק זה או מקצתן יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין ושיפורסמו בהודעה, על רשות מקומית". בהצעת החוק נאמר שהממשלה רשאית להורות כי הוראות חוק זה או מקצתן יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על תאגיד, מוסד, או גוף הנתמך ע"י המדינה או שהממשלה משתתפת בהנהלתו. ההסתדרות איננה יכולה לקבל הרחבה אוטומטית של החוק הזה על מוסדות כה רבים. אנו מקבלים את הרחבת הוראות חוק זה על רשויות מקומיות, כי אנו רואים אותן כזרוע טבעת של המדינה. כמובן, בשינויים המחוייבים לפי הענין; במידה שתחול חובת התייעצות, התייעצות תהיה עם הסתדרות הפקידים ולא עם איגוד עובדי המדינה.

לסעיף 14. אנו מציעים את הנוסח הבא:

"מי שבין טעון אישור נציב השירות; לא אישר נציב השירות מי שבין כאמור בסעיף 13, יביאו אותו לפני ועדת השירות אשר תשמע את נציב השירות, את הממונה על התקציבים, את נציגות עובדי המדינה ואת נציג השר. ההצעה שהציע את המי שבין. החליטה ועדת השירות שלא לאשר את המי שבין כפי שהוצע, רשאי השר שהציעו להגיש עדר לממשלה". כלומר, אנו מציעים שועדת השירות תשמע גם את נציגות עובדי המדינה.

לסעיף 25. אנו מציעים את הנוסח הבא:

"ועדת השירות תקבע, לאחר התייעצות עם שרים הנוגעים בדבר, או עם מי שהוסמך על-ידיהם, ועם נציגות עובדי המדינה...". כלומר, אנו מציעים שוועדת השירות תתייעץ גם עם נציגות עובדי המדינה.

לסעיף 26 - גם במקרה זה תחול חובת

התייעצות עם נציגות עובדי המדינה.

לסעיף 46. אנו מציעים לנסחו כדלקמן:

"על אף האמור בחוק זה ובתקנות יהיו ועדת השירות ונציב השירות חייבים בהתייעצות עם נציגות עובדי המדינה ועם הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, בכל ענין לפי חוק זה אשר בו היו חייבים או בההגים להיוועץ עמם לפני תחילת חוק זה. האמור בסעיף זה יחול גם על ועדת הכספים, מנהל הלשכה, יושב-ראש הכנסת או מי שיתמנה לכך על ידו, על סבקר המדינה או מי שיתמנה לכך על-ידו, הכל לפי הענין, בהתאם לאמור בסעיף 41 לחוק זה". בסעיף 41 של הצעת החוק נקבע, כי לגבי עובדי לשכת נשיא המדינה, עובדי הכנסת ועובדי לשכת סבקר המדינה בתחנות הסטכריות של הממשלה ושל ועדת השירות לפי חוק זה, בידי ועדת הכספים של הכנסת, ומטכריותיהם של שר, מנהל כללי ונציב השירות לפי חוק זה נתונה: לגבי עובדי לשכת נשיא המדינה - בידי מנהל הלשכה; לגבי עובדי הכנסת - בידי יו"ר הכנסת או מי שיתמנה לכך על ידו; לגבי עובדי לשכת סבקר המדינה - בידי סבקר המדינה או מי שיתמנה לכך על ידו. אם כי אפשר להניח שהתכוונו לכך שגם עליהם תחול חובת התייעצות עם נציגות עובדי המדינה ועם הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, כדי להוציא ספק אנו מציעים לקבוע זאת במפורש בחוק.

לסעיף 47. אנו מציעים לנסחו כדלקמן:

"העובד בשירות המדינה ביום ה-30 לאחר תחילת חוק זה ויש בידו כתב מינוי מטעם מחלקת המנגנון או נציבות המנגנון או נציבות שירות המדינה שניתן לו לפני תחילת חוק זה, רואים אותו כאילו נתמנה לפי חוק זה, ומי שהיה קבוע בשירות המדינה ביום ה-30 לאחר תחילת חוק זה ואין בידו כתב מינוי כאמור - יוציא לו נציב השירות כתב מינוי, ומשהוצא רואים אותו כאילו נתמנה לפי חוק זה". כאשר אנו אומרים "יוציא", הכוונה היא לחובת הוצאת המינוי, מבלי שהעובד הקבוע יזדקק לעבור בדיקה רפואית כאמור בסעיף 29.

לסעיף 49. אנו מציעים להוסיף את המלים כדלקמן:

"ראש הממשלה לא יתקין תקנות-אלא לאחר התייעצות בנציגות עובדי המדינה ובארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה". אנו רואים חוק זה כחוק עובדי המדינה, מקובל בכל חוקי המדינה שקיימת חובת התייעצות עם נציגי הגורמים הנוגעים בדבר, ואיננו רואים אפשרות לשחרר את המטובנים על חוק זה מחובת התייעצות.

לחוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), תשי"ט-1958 יש לנו רק הערה אחת, אנו מציעים שסעיף 7 ינוסח כדלקמן: "שום דבר האמור בסעיף 5 אינו בא למנוע ניכויים משכרו של העובד המותרים לפי סעיף 25 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958".

המחלקה לאיגוד מקצועי בועד הפועל של ההסתדרות החליטה לא להתערב במעייפים הנוגעים להגבלות פוליטיות.

א. שומטק: בגלל איזה נימוקים אתם מציעים לכלול בסעיף 4 גם את הרשויות המקומיות?

י. קרן-צבי: דעת ההסתדרות היא, שעניני יחסי עבודה נקבעים במו"ט חופשי בין האיגוד המקצועי לבין המעבידים, ואין המדינה יוצאת מהכלל אלא במידה שנתקבל בענין זה חוק. עובדי המדינה הם סוג מיוחד במינו של עובדים, ואין אנו מעוניינים לתת ידנו להרחבת תחולת החוק על סוגי עובדים אחרים, מעטים המוסדות שאינם נתמכים בצורה זו או אחרת ע"י המדינה, ולא יתכן שבגלל זה תכתיב המדינה את תנאי העבודה של העובדים במוסדות אלה, מה שאין כן רשות מקומית, שהוצאותיה ממומנות ע"י מסים הנגבים מכל אזרחי המדינה. רשות מקומית היא מוסד המשרת את כל האזרחים במקום, משום שהוא הזרוע המבצעת של המדינה. זהו מינהל המבוסס על מסים מכל האזרחים, ללא הבדל מעמד, ולכן רשות מקומית היא מבחינה זו תא של המדינה, מה שלא כן מוסד נתמך.

א. לבנה: אינני בכנס כרגע לפרטי סעיף 4, כפי שהוא מוצע ע"י הממשלה. העיקרון הוא שיש מוסדות וגופים מסויימים, שמבחינה פורמלית הם נפרדים מהממשלה, אבל יש להם בכל-זאת מעמד ממלכתי, כמו שירות התעסוקה, המוסד לביטוח לאומי וכו', שמוצדק להרחיב תחולת חוק זה על מינוי עובדיהם.

ענין אחר הן הרשויות המקומיות, שיש להן מנה אחר. הן בטיפול משרד הפנים, אך אינני חושב שנכון יהיה לקבוע בעקיפין חקיקה למספר גופים שאינם ממלכתיים, אם משרד הפנים יביא פעם הצעת חוק בדבר מינוי עובדי הרשויות המקומיות, הוא בודאי יעתיק כמה הוראות מהחוק הנדון, אבל יש בכל-זאת להיזהר ולא להחיל אותן בעקיפין.

14.1.59

א. שומסק:

האם אתם בדרך-כלל מסכימים להוראות הסעיפים 5, 7 ו-27, מהי גישת העובדים להוראות סעיפים אלה?

מר אברמוב:

אין לנו הערות לסעיף 7 בנוגע להעדת שירות המדינה. זה עניינה של הממשלה, אנו דואגים רק להבטחת האפשרות של מו"מ מסודר.

אשר לסעיף 5, לא כל הערות המזכירות הארצית של איגוד עובדי המדינה נתקבלו על דעת המחלקה המקצועית בוועד הפועל של ההסתדרות, אולם קיבלנו את ההסברים מצד האיגוד המקצועי ונציבות שירות המדינה ואיננו רוצים להחשידם מראש ברצון ליצור אפליות, הוסבר לנו כי ישנם גופים שלא ניתן לקבוע לגבי מינדי עובדיהם את הפרוצדורה הרגילה של מינוי עובדי המדינה, אנו מקבלים את ההסבר הזה של נציבות שירות המדינה מתוך ידיעה ברורה, כי במידה שהחוק לא יתאים למציאות, הוא לא יחזיק מעמד, אנו מחייבים כל סאמץ מצד הממשלה להבטיח טוהר המידות במינוי עובדי המדינה.

ש. בבה:

הן בנוגע לסעיף 5, הן בנוגע לסעיף 21, הן בנוגע לסעיף 27 והן בנוגע לסעיף 35, אין מתייחס איגוד עובדי המדינה לכך שלאחר כל תקנה שקובעים, קובעים מיד יוצאים מן הכלל שהתקנה לא תחול עליהם, אני מחייב הצהרה על רכוש בתנאי שהיא תהייב את כל עובדי המדינה.

היו"ר ע. גוברין:

כידוע, מייצגת ההסתדרות הפקידים את עובדי הרשויות המקומיות; האם היא תומכת בכך שחוק שירות המדינה (מינויים) יחול על עובדי הרשויות המקומיות?

י. קרן-צבי:

אני קצת תמיהה על השאלה הזאת, משום שבמקרה יו"ר ועדת העבודה בקיא במקצת בענייני ההסתדרות, והיא יודע כי ההסתדרות הפקידים היא חלק מההסתדרות, ואני מניח כי יש שם מחליט בוועד הפועל של ההסתדרות מחייב את ההסתדרות הפקידים, ההצעות שהבאתי הן בשם הוועד הפועל של ההסתדרות, ולא בדקתם אם פקיד זה או אחר מסכים לדעה זו, או לא, אני מוטרט את הסיכום הסופי של הוועד הפועל של ההסתדרות, ומה שאני מציע, אני מציע על דעת כל ההסתדרות.

בקשר לשאלות חבר הכנסת בבה, הסעיפים שלא הסתייגו לגביהם, פירושו שהסכמנו להם, אינני יודע אם אני חייב לגלות את הניסוחים למה ההסתדרות הסכימה, או לא הסכימה, גם במו"מ עם מעבידים פרטיים ישנם מקרים בהם אנו קובעים כלל יוצא מן הכלל, ואין לנו פחות אימון בממשלה מאשר במעביד פרטי, ואיננו חושדים מראש שבסעיפים המוצעים יש כוונות בלתי טהורות. נראה איך יפעל החוק, ואם ניתקל במצבים שיחייבו תיקונים, נוכל להציע אותם.

היו"ר ע. גוברין:

נמשיך את הדיון בסעיפי הצעת החוק. מירבתי להעמיד להצבעה את ההסתייגות של חבר-הכנסת ריפתין לסעיף 3, והוא הגיש עלי תלונה לוועדת הכנסת.

בקשר לסעיף 2 - רשות הדיבור לשר-המשפטים.

שר המשפטים:

בישיבה הקודמת הציג היועץ המשפטי הצעה

שעוד לא היתה מנוסחת באופן סופי, שיש

בה כדי לענות על ההערות שנשמעו בוועדה, וזהו הנוסח המתוקן:

"חוק זה אינו חל על קבלת אדם לשירות -

1. במשרה שחוק הסמך את הכנסת או את ועדת הכספים של הכנסת לקבוע לה בהחלטה את המשכורת הצמודה לה; 2. במשרה של חבר בית דין שרעי או של בית דין דתי נוצרי; 3. חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955. 4. בחיל המשטרה או בשירות בתי הסוהר."

דעתי האישית היא שמוטב להשאיר את הנוסח

שבהצעת החוק. אינני מבין את הרגישות בכינוי חברי הכנסת כעובדי המדינה, אני חושב שזה תואר כבוד. הנוסח שבהצעת החוק הרבה יותר טוב לקורא הפשוט, אולם הבעיה איננה עקרונית ולא אתנגד גם לנוסח השני.

ש. בבה:

ההצעה המתוקנת איננה מדויקת, כי את

משכורת חברי הכנסת קובעת ועדת הכנסת

ולא ועדת הכספים.

ח. למדן:

אני חושבת שיהיה זה סן הטעם הטוב לדחות

את ההחלטה בקשר לסעיף 2 לאחר שובו של

יו"ר הכנסת, לי יש הכרה ברורה שהנוסח המוצע איננו בסדר, אינני

חושבת שזה בלתי סביר להיות עובד המדינה, אולם במקרה זה מבוגד

הדבר לשכל הישר.

היו"ר ע. גוברין:

הענין אינו נוגע ליו"ר הכנסת.

ג. ריפתין:

אין חילוקי דעות ש"עובד המדינה" הוא

תואר כבוד, אולם יש הבדל בין עובד המדינה

לבין נבחר העם, אין זו שאלה של משכורת, זו שאלה של בחירה, אולי

היה כדאי לקבוע בסעיף הראשון של החוק את הגדרת המושג "עובד מדינה",

ואז יהיה ברור שאין לחוק זה שיכות לנשיא המדינה, חברי הממשלה,

חברי הכנסת וכו', ולא יצרכו לקבוע שחוק זה איננו חל עליהם.

שר המשפטים פ. רוזן: שם החוק הוא "חוק שירות המדינה" (מינויים)

ולא חוק עובדי המדינה.

י. ריפתין:

אפשר לשנות את שם החוק.

ד. רוזולין:

ברצוני להביא לידיעתכם, כי קיבלתי מכתב

מהמנהל הכללי של משרד הבטחון, על דעת

שר הבטחון, בו הוא מבקש להוסיף לפירוט שבסעיף 2 עוד שני סעיפים:

"1. העובדים בשירות צה"ל; 2. העובדים בשירות מפעלים הסרתים את

הבטחון, שעליהם חלות הוראות הסכם עבודה קיבוצי או הסכם מיוחד,"

הכוונה בשני סעיפים אלה לעובדים האזרחיים בצבא, לעובדי תעש

ומפעלים אחרים שלגביהם קיימים הסכמי עבודה ואין בכרוונת משרד

הבטחון להפוך אותם לעובדי המדינה, אם שני הסעיפים האלה לא

יפורטו יכללו עובדים אלה במושג "עובד המדינה", כי בחוק הפנסיה

נאמר כי "עובד מדינה" הוא כל אדם המקבל שכר מהמדינה.

הצעת חוק:

ח. למדן:

בישיבה הקודמת הצעתי נוסח הקובע, שהחוק לא יחול על אלה שיש לגבי מינויים או בחירתם חוקים אחרים, זו איננה שאלה של כבוד, זו תפישה האומדת שאין לבלבל מושגים.

א. שוסטק:

אני מציע לא להיכנס לסוגיה של מציאת הגדרה למושג "עובד מדינה", כי קשה למצוא נוסחה מתאימה, ביחוד שמונחה לפנינו קטע אחר של חוק שירות המדינה - סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים, שבו אין הגדרות, אלא מסתמכים על ההגדרות שבחוק זה. אם לא יצויין בחוק שהוראותיו אינן חלות על חברי הכנסת, יוכלו לאסור עליהם פעילות מפלגתית. לכן אני מציע לאשר את הנוסח שבהצעת החוק.

מ. ארם:

מי שנמנה עם חיל המטרה ועם שירות בתי הסוהר הוא עובד ככל עובד מדינה, מדוע להעמידו במסגרת שונה, שלא יוכל להנות מיתר הזכויות של עובדי המדינה? אני מציע למחוק את הפיסקה הזאת.

י. ריפתין:

אני מציע שהוועדה תקבל החלטה בשני כיוונים: 1. לבקש מהיועץ המשפטי לנסח הגדרה של "עובד המדינה"; 2. לקבל את הצעת חברת הכנסת למדן האומדת, שהוראות חוק זה לא יחולו על אלה שיש לגבי מינויים או בחירתם חוקים אחרים.

שר המשפטים פ. רוזן:

בבקשה להערת חבר-הכנסת בנה לנוסח המתוקן שהבאתי, כי וועדת הכספים איננה קובעת את משכורת חברי הכנסת, אני מציע להוסיף לפיסקה (1) של הצעתי את המלים: "או שמשכורתה קבועה בחוק".

היו"ר ע. גוברין:

נעבור להצבעה.

ה צ ב ע ה

2	-	בעד הנוסח המתוקן של סעיף 2
5	-	בעד הנוסח שבהצעת החוק
3	-	נגד

סעיף 2 אושר בנוסח שבהצעת החוק.

הסתייגות: י. ריפתין, ש. בנה

מ. ארם: אני שומר לי זכות הסתייגות לפיסקה 7.

סעיף 5:

א. שוסטק:

אני מציע למחוק את הסעיף. אינני רוצה לתת סמכויות כה רחבות בחוק כזה ובקטע של חוק כולל כזה.

מ. ארם:

אני מציע להשאיר את הסעיף, בתנאי שתהיה חובת התייעצות עם נציגות עובדי המדינה.

י. כהן:

הסעיף הזה הוא רחב מדי והוא יכול להתרחב על כל מיני מפעלים, אני מבקש לדעת למה הכוונה?

י. ריפתין:

אני מצטרף לשאלתו של חבר-הכנסת כהן. אני מבקש שתיטסר לנו אינפורמציה למה הכוונה בסעיף 5, את מי רוצים להוציא מתחולת חוק זה?

ח. למדן:

יש קשר בין סעיף 5 לסעיף 4, ולכן אי-אפשר להחליט על סעיף 5 לפני שהחליטו על סעיף 4.

ש. בבה:

אני מציע להוסיף לסעיף 2 את קבוצות העובדים שציינ מר רוזוליו, ואז אפשר למחוק בכלל את סעיף 5.

שר המשפטים ס. רוזן:

בצדק שואלים חברי הוועדה למה התכוונה הממשלה בסעיף 5. אני מבין שראש הממשלה, בהניאו את הצעת החוק לכנסת, קיצר מאוד בדברי פתיחתו ואף ב"דברי ההסבר" העניין לא מוזכר.

קודם כל, אני נמצא נמצב קשה במקצת; נדמה לי שראש הממשלה כמעט הסכים להצעת כמה מחברי הכנסת להוסיף את המלים: "באישור ועדת העבודה". אני מציע להשאיר את הסעיף כפי שהוא מוצע.

כידוע, משרד המשפטים נלחם זה שנים רבות מלחמה קשה מאוד נגד הערבוביה במסכריות של האנסקטיבה ובית המחקקים. יש להשאיר לממשלה את סמכות הביצע, מתוך הנחה שמסטרנו הוא מסטר פרלמנטרי, ז.א. שהממשלה זקוקה לאישור הפרלמנט, הממשלה תפרסם את הכללים והתקנות ב"רשומות", ואם הם לא יראו בעיני רוב הפרלמנט, יובאו אליו לבידור באמצעות הצעת אי-אמון או בדרכים אחרות, ואז או שהדברים יתקנו או שהממשלה חיפול. זוהי כל משמעות המסטר הפרלמנטרי: קיימת ממשלה אשר, כבמכול, סומכת על הרוב בפרלמנט ופועלת בשמו. מבחינה זו חטאנו בחוקים רבים, ואני רואה מראש מה תהיה התוצאה בחוק הצדון, לגמרי לא לפי רצוני.

כאשר הצעת החוק נדונה בוועדת השרים, ראינו שקשה יהיה להכניס לסעיף זה קטלוג של השירותים, המפעלים והשירותים שלא יחולו עליהם הוראות חוק זה או מקצתן. קודם כל, נתעוררה השאלה של שירות משרד החוץ. בדיוני הממשלה נמצאת עתה הצעת חוק די מקיף על שירות משרד החוץ. בשירות החוץ יש לקחת בחשבון מבחנים אחרים, לא רק לגבי המשרות הגבוהות כי אם גם לגבי המשרות האחרות. אחר-כך התעוררה השאלה אם יש להוציא מתחולת החוק גם את המורים; עד היום קיים ספק אם המורים הם עובדי-המדינה. ישנם עוד שירותים שחשבונו כי צריך להוציא את עובדיהם מתחולת חוק זה כמו: עובדי התעשייה הצבאית, אנשי שירות הכטחון, או שצריך להכניס את פירוט כל המוסדות שהוראות חוק זה לא יחולו על עובדיהם, או שצריך לסמוך על הממשלה בעניין זה.

אשר לטענה שלפי סעיף 5 יש באפשרות הממשלה לרוקן את החוק מתכנו, אינני חושב כך. אני מציע לקבל את הסעיף כפי כנוסח המוצע.

14.1.59

ג. אריאן:

ישנן קבוצות עובדים שלפי ההגדרות הם עובדי המדינה, אולם היה רצוי להשתמש כלפיהם בסעיף 5, למשל, עובדי הנסלים יפו ואילת.

י. אלובי:

לעובדי נמל יפו יש חוזה עבודה מיוחד, יש להם תנאי עבודה מיוחדים, הם נתגבשו בנפרד ואחר-כך צורפו לאיגוד עובדי המדינה. עד היום מתנהלים עניני עבודתם לפי הכללים שנקבעו בחוזה העבודה שלהם.

אחד דבר לגבי עובדי הסוודות בנמל אילת. הם כליליים במסגרת שירות המדינה, אולם תנאי עבודתם סטנדרטים לאלה שבנמל חיפה. מבחינה פורמלית הם עובדי המדינה, אבל אינם כלולים במסגרת הכללית.

לכן יש צורך בסעיף כוזב כזה שיתן אפשרות להוציאם מתחולת הוראות חוק זה או מקצתן.

ג. אריאן:

מיבד שתי הקבוצות ששרד הבטחון מציע להוציאן מתחולת חוק זה ולהוסיפן לפירוט של סעיף 2, הוא מציע שעל יתר עובדיו יחולו הוראות חוק זה, מלבד ההוראה בדבר מכרז.

ז. ריפתין:

אין ספק שיש להוציא סוגי עובדים מסויימים מהגבלות חוק זה, אולם יכול להיות חשש שעי"כ יפגעו בתנאיהם. השאלה מורכבת וגועת לאינטרסים של ציבור העובדים, ואינני חושב שהממשלה יכולה לקבל החלטה בענין זה מבלי להתייעץ אצלם. זוהי גם עמדת איגוד עובדי המדינה. על-כן אני מציע להוסיף את המלים: "בהתייעצות עם איגוד עובדי המדינה".

כן אני מציע להוסיף את המלים: "ובאישור ועדת העבודה של הכנסת".

לגבי הש.ב., אם יהיה ברור שהממונים עליו מתמנים לפי פרוצידורה גלויה ומוסכמת, לא אתנגד לכך שעובדי שירות זה יוצאו מתחולת חוק זה.

ד. אריאן:

שר הבטחון איננו מבקש להוציא את עובדי הש.ב. מתחולת החוק. הוא רק מבקש שהחוקת המכרזים לא תחול עליהם.

הינ"ר ע. גוברין:

לסעיף 5 אין כל שייכות עם איגוד עובדי המדינה, אם להביא בחשבון שיש לעובדי המדינה הזכות לשבות. באנגליה, למשל, קובעת הממשלה את תנאי העבודה של העובדי המדינה ואין להם הזכות לשבות. עובדי הרכבות, הרואר והסלגרף באנגליה לוחמים לכך שחוק שירות המדינה לא יחול עליהם, כי הם רוצים בזכות השביתה.

אני מתנגד להצעה שקביעת הממשלה לפי סעיף 5 תהיה באישור ועדת העבודה, כי איננו יכולים לבקש לעצמנו שתי סמכויות, גם מחוקקת וגם אכזרטיבית. אני מתנגד עקרונית להצעות כאלו. הסכמתי כמה פעמים להוסיף: "בהתייעצות עם ועדת העבודה", וזה כדי למנוע חשדות או לזות שפתיים.

אולי אפשר לקבל גומח הקובע, שהוראות חוק זה לא יחולו על אלה שיש לגבי מינויים או בחירתם חוקים אחרים, או על עובדים שעליהם חלות הוראות הסכם עבודה קיבוצי.

אני מוכן להגיע לפשרה ולהוסיף את הפלים:
"בידיעת ועדת העבודה של הכנסת".

הוחלט לדחות את ההצבעה על סעיף 5
לישיבה הבאה.

סעיף 6:

י. ריפתין:
אני רואה זאת כחיוב שהמשלה כולה תמנה את
נציב השירות ולא שר אחד. ברצוני רק לשאול:
האם לא רצוי היה למנות במקום נציב מוסר קולקטיבי?

ד. אריאן:
אנו מכירים שתי שיטות בענין זה: השיטה
האנגלית והשיטה הנהוגה בארצות-הברית.
באנגליה נציבות השירות היא ורק ועדת בחינה. בוחנים את המועמדים
לשירות המדינה ונותנים להם תעודת שירות, שבלעדיה איש לא יכול להתחיל
לשרת במדינה. תעודת השירות עולה לא קובעת את המינוי. ישנם אנשים רבים
שקיבלו את התעודה ולא נתקבלו לשירות, אבל זהו התנאי שעליו אין לוותר.
נציבות השירות באנגליה קובעת את תוכן הבחינות, עורכת אותן וקובעת את
התוצאות. זהו גרמניה ושלחבריו מעמד של שופטים לכל ימי חייהם עם הרבה
פרבילגיות שיש רק לשופטים. בארצות הברית דומה נציבות השירות לזו שלנו.
זהו גרמניה בן 3 אנשים, ואסור שיותר משני חברי הגרמניה ישתייכו למפלגה
השלטת. הם מתמנים לתקופה קבועה מראש, ובדרך-כלל קובעים שלא כל השלושה
יתחלפו במשך כהונת הנשיא. אי-תלות מונסחת בחוק ובידיהם כל ניהול
המנגנון הפדרטיבי.

י. ריפתין:
אני מציע לקבוע בסעיף זה שהמשלה תמנה את
נציבות השירות, ולא את נציב השירות.

ט. ארם:
מדוע משתמשים בטרמינולוגיה "נציב"?

אני מציעה לומר "ראש השירות".
ח. למדן:

י. כהן:
אינני רוצה להיכנס לויכוח על הבעיה הבלשנית,
אולם אינני מבין את התלהבותו של חבר-הכנסת
ריפתין להנהגה קולקטיבית. סעיף 7 דן בוועדת שירות, שהיו"ר שלה הוא
נציב השירות, עצם העובדה שהמשלה כולה תמנה את נציב השירות, קובעת
את המעמד החשוב והאחראי של הנציב.

א. שוטטק:
נציב זהו מושג צבאי. הוא איננו מתאים למקרה
זה, כי אין לנציב השירות סמכות של קומיסר.
אני מציע לכתוב: "ראש השירות" או "מנהל השירות".

ט. קלמר:
אני מציע למחוק את סעיף 6 ולהוסיף סעיף 7,
כי המשלה תמנה את יו"ר ועדת השירות.

א. שוטטק:
אינני יכול לתמוך בדעתו של חבר-הכנסת ריפתין,
כי המשלה תמנה נציבות. צריך להיות נציב אחד.

י. אלונג: קיים הכדל עקרוני בין ועדת נציבים הקיימת בחו"ל לבין הסוכויות המוצעות לנציב השירות.

כל הוועדות הללו אינן מסנות את העובדים, בעוד שבהצעת החוק מוצע שנציב השירות ימנה את העובדים, ז, א, יש לו פונקציה מטעם הממשלה, שאיננה יכולה להיות מבוזעת ע"י ועדה, לעומת זאת, בכל המונקציות שישנן בחו"ל לאותן הוועדות - קביעת כללים לבחינות, מכרזים, השגחה על הבחינות וכו' - ישנן לוועדת השירות.

א. ריפלט: אני מתנגד לנציבות, כי צריך להיות אדם אחד שעליו מוטלת האחריות לשירות.

אשר למונח "נציב", אני מציע לא לשנותו, כי השפה העברית עדיין לא בשלה.

הי"ר ע. גוברין: אינני רואה כל פסול במונח "נציב", כפי שאינני רואה פסול במונח "סעניד", השפה העברית משתנה, ואין למצוא כל פסול במונח "נציב" בגלל האסוציאציות שהוא מעורר, אני מתנגד להצעת חבר-הכנסת ריפתין לקבוע נציבות ולא נציב, צריכה להיות כתובת האחראית לשירות.

ה צ ר ה ת

הצעת חבר-הכנסת ריפתין לקבוע נציבות ולא נציב - לא נתמבלה
המתייגות: י. ריפתין
הצעת חבר-הכנסת קלמר למחוק את סעיף 6 ולהוסיף
לסעיף 7 את המלים: הממשלה תמנה את יו"ד ועדת השירות - לא נתמבלה

סעיף 6. בתוכן שבהצעת החוק - אושר.

הצעת חבר-הכנסת שוסטק להחליף את המושג "נציב" - לא נתמבלה.

שר המשפטים: יש ענין להעלות קצת את המשרה של נציב השירות ולהדגיש את חשיבותה, זו משרה שנושאה נמצא במאבק תמידי עם השרים, כי השרים אינם יכולים לעשות דבר, אינם יכולים להעלות בדרגה, בלי הסכמת הנציב.